

	CONCEPT
Vergadering	Openbare vergadering van de Raadscommissie voor Ruimtelijke Ordening, Bouwen en Wonen, Grondzaken, Klimaat, Openbare Ruimte en Groen, Wonen en Wijken, Zeehaven en Westpoort
Vergaderdatum	Woensdag 16 november 2011 van 09.00 tot 12.30 uur, van 13.30 tot 17.00 uur en van 19.30 tot 22.00 uur in de Boekmanzaal van het stadhuis
Verslag vast te stellen op	[7 december 2011]

Voorzitter: de heer B. Benjamin

Portefeuillehouders: de heren M. van Poelgeest en F. Ossel

Commissiegriffier: de heer C. Tonningen

Verslaglegging: de heer G.J. van der Kroon (Notuleerservice Nederland)

Aanwezige commissieleden: de heer M. Mulder (PvdA), de heer J. Weevers (PvdA), de heer L. Schimmelpennink (PvdA), de heer G. Jager (PvdA), mevrouw P. Burke (PvdA), mevrouw M. van Doorninck (GL), mevrouw T. Combrink (GL), de heer J. Hoek (GL), de heer F. van Dalen (VVD), de heer D. van der Ree (VVD), de heer M. Piek (VVD), de heer S. Capel (D66), mevrouw A. Sahin (D66), mevrouw M. Visser (D66), de heer O. van Buuren (RA), de heer P. Treumann (RA), de heer I.R. Evans-Knaup, mevrouw R. Alberts (SP), de heer A. van Drooge (CDA), de heer L.D. Blommers (CDA), de heer L. van Raan (PvdD), mevrouw B. van Genne (PvdD).

Afwezige commissieleden: de heer I. Manuel (D66), de heer D. Engels (TROTS), de heer A. Zuidema (TROTS)

Overige aanwezig: mevrouw Badoella (assistent commissiegriffier)

Algemeen

1

Opening

De **VOORZITTER** opent de vergadering om 09.00 uur en heet eenieder welkom.

2

Mededelingen

Inventarisatie werkbezoek aan de OGA: een meerderheid van de commissieleden is voor dat bezoek. Het gaat daarbij om een halfjaarlijkse bijeenkomst, waarin de raadsleden worden bijgepraat over de ontwikkelingen. Het bezoek gaat dus georganiseerd worden.

In januari 2012 is er ook een werkbezoek aan de Federatie van Woningcorporaties. Ook dat bezoek zal worden ingepland.

De commissie heeft een uitnodiging gekregen van de commissie JIF

Economische zaken

27

Bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel "Pop-up en kom uit je comfortzone!" van de raadsleden Mulder en Burke. Nr. BD2011-011823

Door het ontbreken van de nodige spreektijd voor alle partijen besluit de voorzitter dat aan dit agendapunt nu geen aandacht meer besteed kan worden.

Ruimtelijke ordening

28

Vaststelling Welstandsnota Zuidas. Nr. BD2011-011821

Er wordt voorafgaande aan de bespreking van deze Welstandsnota een presentatie gehouden door de voorzitter van de commissie voor Welstand & Monumenten, mevrouw Loof. Deze presentatie staat op zich los van het agendapunt. Zij gaat niet in op de Welstandsnota Zuidas. Het is meer een algemene visie op welstand. Dit was ook de wens van de commissie de vorige vergadering. Het was systeemtechnisch moeilijk om hiervan tijdig een apart agendapunt te maken.

Mevrouw **LOOF** geeft haar presentatie aan de hand van dia's en gaat daarbij in op de taak van de commissie voor Welstand & Monumenten ten aanzien van de welstand in de stad. Dat is er een tussen vrijheid en gebondenheid. Een spanningsveld waarbij het niet altijd eenvoudig is om een middenweg te bewandelen. Zij begint met een historische schets van de welstandsbeoordeling, zoals deze in de stad door de tijd heeft plaatsgevonden sinds 1898.

De heer **TREUMANN** wil weten of de commissie voor Welstand & Monumenten zich ook bezighoudt met de interieurs van bepaalde huizen en wat de relatie is met de monumentenlijst. Verder wil hij weten of de commissie zich bezighoudt met de keurtuinen en de neiging om die dicht te bouwen.

Mevrouw **LOOF** antwoordt dat de commissie voor Welstand & Monumenten een visie heeft op aanpassingen en wijzigingen aan monumenten, maar dat altijd op basis van de monumentenstatus die het pand heeft. De Monumentenwet is niet iets dat de stad Amsterdam vaststelt, maar is overheidsbeleid. Op dat gebied zijn veel veranderingen te verwachten. Over de keurtuinen maakt de commissie voor Welstand & Monumenten zich zorgen, omdat de nieuwe wetgeving over monumenten toch een aantal risico's in zich draagt voor die keurtuinen. De commissie houdt zich daar wel mee bezig, maar is daar niet almachtig in. Het is wel een zorgpunt.

Zouden die zorgen over de keurtuinen kunnen worden weggenomen door gedetailleerdere bestemmingsplannen, zo vraagt de heer **TREUMANN** zich af.

Dat is volgens mevrouw **LOOF** niet het geval. Het rijksbeleid kan niet overruled worden door gemeentelijk beleid.

De heer **MULDER** geeft aan dat zijn fractie grote voorstander is van welstandscriteria en het bestaan van een welstandscommissie. Als raadslid "hikt hij soms

wel aan" tegen het feit dat de raad wordt aangesproken op de manier waarop bepaalde maatregelen in de praktijk uitwerken. Hij vraagt of mevrouw Loof tips heeft voor het slim lezen van de desbetreffende documenten, zodat sneller duidelijk wordt hoe een en ander in de praktijk uitwerkt. Hoe gaat de commissie in de praktijk om met sommige tegenstrijdigheden ten opzichte van ander algemeen beleid, zoals de gewenste dakterrassen die in sommige gevallen door regels van welstand niet mogelijk zijn. Verder zag hij tweemaal het begrip 'stedenbouw' langskomen. Gaat welstand nu over architectuur van een gebouw of over de stedelijke omgeving en de relatie met de omgeving?

Mevrouw **LOOF** antwoordt dat de commissie voor Welstand & Monumenten formeel niet gaat over stedenbouw. Maar een gebouw wordt wel altijd beoordeeld in zijn context. Het is niet zo dat welstand gaat over een gevel. Het gaat erom of een gebouw een bijdrage levert aan een positieve kwaliteit. Dat betekent soms dat je dicht op de stedenbouw zit. Dus die dingen kunnen niet los van elkaar gezien worden.

Vaak staan er in welstandsnota's zaken die er in feite niet thuishoren en daardoor verwarring opleveren met andere beleidsterreinen, zoals bestemmingsplannen. Die scheiding, maar ook de onderlinge afstemming vergt een regie die verbetering behoeft.

Ten aanzien van de tips waar de heer Mulder om vroeg, geeft zij aan dat het daarvoor nodig is dat de welstandscommissie meer naar buiten treedt, meer in debat gaat. Het blijkt echter altijd moeilijk om eisen van welstand en de doelen van algemeen beleid met elkaar in evenwicht te houden. Dat is volgens haar echter een algemeen probleem in de politiek. Zij denkt dat het belangrijk is om meer in algemene termen te omschrijven hoe er op echte beoordeling gestuurd kan worden dan om dat in absolute termen te doen. Er zal echter wel altijd wrijving blijven op dit gebied.

De heer **VAN BUUREN** mist in Amsterdam gewaagde, speelse architectuur, ook qua kleurgebruik. Hij vindt het allemaal nogal grauw en een eenheidsworst.

Mevrouw **LOOF** antwoordt dat het niet aan de welstandscommissie is een uitspraak te doen over wat men wil met een stad. De plannen worden beoordeeld op de ambities die door de stad gehanteerd worden. Wel heeft de commissie in de nota geconstateerd dat men misschien op sommige gebieden onnodig conserverend is. Men heeft ook wel geconstateerd dat de welstandsnota's soms leiden tot een middelmatige regelarchitectuur. Daar zou men scherper op kunnen zijn. Het zou volgens haar mogelijk moeten zijn om daar een positief advies op te geven.

Mevrouw **SAHIN** vraagt of mevrouw Loof van mening is dat in de nota's, die door de gemeenteraad vastgesteld worden, minder absoluut maar flexibeler zou moeten worden geschreven. Zij weet uit eigen ervaring en van vernomen klachten dat er wordt gedacht dat de mensen van de welstandscommissie mogen bepalen hoe het eruit mag zien. Als het flexibel wordt opgeschreven, bestaat er geen absoluut 'iets' waaraan getoetst wordt. Op ziet mevrouw Loof dat anders?

Mevrouw **LOOF** antwoordt dat er in nieuwe nota's sprake zal zijn van meer getraptheid op criteria. Er zal daarbij een sterker onderscheid gemaakt worden naar criteria voor kleine, meer voor de hand liggende ingrepen aan bestaande gebouwen, die absoluut geformuleerd zouden kunnen worden en criteria voor bijvoorbeeld transformatiegebieden, die een veel dynamischer benadering vergen. Er zal dus meer onderscheid gemaakt gaan worden naar categorieën van benaderingswijzen. Het is

echter de gemeenteraad die het raamwerk verschaft.

De heer **BLOMMERS** wil weten op welke termijn die algemene welstandnota verwacht kan worden en welke rol de stadsdelen daarin gaan spelen in de toekomst.

Mevrouw **LOOF** antwoordt dat de commissie in september begonnen is en dat alle stadsdelen daar intensief bij betrokken zijn. De welstandscmissie gaat daarbij uit van een bestuurlijke opdracht die vrij concreet is. De planning is dat de nota in maart klaar zal zijn. Vervolgens gaat de nota naar alle stadsdelen, die de nota vaststellen. Het is niet zo dat de centrale stad de nota maakt. Het is meer zo dat de systemen van de stad leidend zijn. De stadsdelen zijn daar intensief bij betrokken.

De heer **BLOMMERS** vraagt vervolgens van wie de commissie voor Welstand & Monumenten de bestuurlijke opdracht heeft ontvangen.

Die is, aldus mevrouw **LOOF**, ontvangen van het bestuurlijk team waarvan de heer Van Poelgeest voorzitter is.

Wethouder **VAN POELGEEST** antwoordt dat de bestuurlijke opdracht van stad en stadsdelen gezamenlijk is. De formele bevoegdheid tot het vaststellen van de welstand ligt bij de stadsdelen. Er is wel afgesproken dat de grenzen van het stadsdeel niet leidend zijn, maar de grenzen van de ruimtelijke systemen.

Dat betekent volgens de heer **TREUMANN** dat die stadsdelen het eens moeten zijn. Als één stadsdeel weigert de nota vast te stellen, is er geen nota.

Dat klopt, aldus de **WETHOUDER**. Er is alleen geen reden om aan te denken dat de stadsdelen het onderling niet eens zijn.

Mevrouw **LOOF** antwoordt dat men er nog niet is, maar dat het een gemeenschappelijk en boeiend proces is.

De heer **BLOMMERS** vraagt zich af of dit toch niet betekent dat er een situatie ontstaat waarin het heel lastig is om bijvoorbeeld de criteria te amenderen.

Wethouder **VAN POELGEEST** vindt dat er afgewacht moet worden wat er uit komt. Wat niemand wil is dat binnen één ruimtelijk systeem mensen geconfronteerd worden met verschillende eisen. Als een stadsdeelraad daar tegenin gaat, zal er afgewogen moeten worden of het belang zo groot is dat er grootstedelijk een aanwijzing gegeven moet worden of niet.

Vervolgens volgt er een presentatie over de Welstandsnota Zuidas verzorgd door de heer Kees Geldof, stedenbouwkundige bij de Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam (DRO).

Ook deze presentatie gaat gepaard met dia's.

De heer **SCHIMMELPENNINK** wil allereerst weten wat de bouwdichtheid is ten opzichte van De Pijp.

De heer **GELDOF** antwoordt dat gedacht moet worden aan een factor twee.

Wat voor karakter gaat het station Zuid krijgen, vraagt de heer **SCHIMMELPENNINK** vervolgens.

De hangt, aldus de heer **GELDOF** af van de vraag of het station onder de grond gaat of niet. Op dit moment is men bezig het huidige station te upgraden. De entrees worden verbeterd en veranderd in ontvangstgebieden. Het station dat er daarna wordt gebouwd, waarbij sprake zal zijn van meer sporen en meer ruimte, zal voorzien zijn van nog betere entrees. Een vergelijk met het Centraal Station is lastig wegens de onovertroffen architectuur ervan. De huidige discussie richt zich op de vraag of een stationsgebouw nog van een dergelijke gevelbouw voorzien moet worden, aangezien het reizigerspatroon zich daar niets van aantrekt.

De heer **TREUMANN** wil weten of de heer de heer Geldof betrokken is bij de fasering van die werkzaamheden. Hij heeft begrepen dat het ondergronds brengen van de weg nogal wat tijd zal gaan vergen. Dat vraagt om aanpassingen ten aanzien van de aangenaamheid van de verblijfsruimten tijdens de periode van de werkzaamheden. De heer Geldof lijkt er nu vanuit te gaan dat het station bovengronds komt. Hij hoort daar graag nader over, omdat hij ooit begrepen heeft dat het station ondergronds gaat.

Wethouder **VAN POELGEEST** antwoordt dat die vraag niet meer gaat over de welstandsnota. Hij stelt voor daar in een later stadium op in te gaan.

De heer **VAN DROOGE** wil weten wat 'nieuwe supervisor' inhoudt. Is dat iemand binnen DRO?

De heer **GELDOF** antwoordt dat de supervisor is aangesteld door B en W. De Zuidas heeft al van oudsher een supervisor, die de schakel is tussen de ingediende bouwplannen en de welstandscommissie. De supervisor is in feite het voorportaal voor de afhamering binnen de welstandscommissie. De samenhang tussen de vele plannen die voor het gebied gelden wordt zodanig belangrijk gevonden, dat B en W voor een aantal gebieden in de stad een dergelijke supervisor heeft aangesteld.

De heer **MULDER** dankt voor de verduidelijkende presentatie. Men zou graag gebruik willen maken van de specifieke kwaliteiten die de aangrenzende gebieden hebben. In Enschede staat een fantastisch gebouw van Klaus en Kaan dat veel invloeden van de Amsterdamse School kent. Zijn vraag is wat hij als raadslid met de welstandscriteria zou moeten doen om dat gebouw de volgende keer naar de Zuidas te krijgen. Vervolgens wijst hij erop dat men de afgelopen vijf jaar steeds stedenbouwkundige uitwerkingen van deelplannen langs heeft gekregen. Daarvan heeft hij steeds aangegeven daar niet zo gelukkig mee te zijn, omdat hij juist meer samenhang daarin wil zien. Met dit stuk had hij gehoopt die samenhang nu te kunnen duiden. Nu blijkt het stuk weer uit te gaan van acht deelgebieden, waardoor hij toch weer het idee krijgt dat het gaat om een optelsom van hetgeen reeds is vastgesteld. Wat is de waarde van acht deelgebieden boven één Zuidas. Sommige elementen zijn weer wel vrij specifiek, zoals het deelgebied bij het Beatrixpark. Wat is daar de achtergrond van? Over het daklandschap hoort hij de heer Geldof zeggen dat deze daar meer op zou willen kunnen

sturen. Zou er met de welstandsnota nog iets gedaan kunnen worden om dat daklandschap vorm te geven?

Ingaande op de laatste vraag, antwoordt de heer **GELDOF** dat dat best lastig is, omdat er veel aan gedaan is om de openbaarheid van die tuinen voor elkaar te krijgen. Van dat soort ideeën is echter door eisen van beheer, onderhoud en de brandweer weer afgezien. Hij acht het daklandschap wel van groot belang wegens de stedelijke hoge dichtheid.

Volgens wethouder **VAN POELGEEST** is het antwoordt dat 'welstand' niet het voertuig is om openbaarheid van daken te borgen. Dat zou via de stedenbouw moeten. Het ingewikkelde daarbij is niet alleen de beheersbaarheid, maar ook de vraag hoe je er komt etc.

Over het punt van de zes solitaire gebouwen in het Beethovencluster, wijst de heer **GELDOF** erop dat de stedenbouw daar heel sterk ingegeven is door de aldaar heersende specifieke omgevingsfactoren / locatiewaarden. Men wilde het Beatrixpark daar heel zichtbaar aanwezig laten zijn.

Over de acht deelgebieden merkt hij op dat het te maken heeft met het faseringstempo waarin plannen worden ontwikkeld. Om de samenhang binnen het gebied goed vorm te kunnen geven, moeten er op een bepaald schaalniveau deelgebieden gemaakt worden. Het is echter niet meer dat een verdelingsvraagstuk. Elk deelgebied moet passen binnen het samenhangend kader van de stadsplattegrond.

Klaus en Kaan hebben een gebouw ontworpen voor de Zuidas dat vrijwel identiek is aan het gebouw in Enschede in het deelgebied Gershwin. Het gebouw is echter geschrapt door de bouwontwikkelingen. Maar het is op zich dus wel degelijk mogelijk om een dergelijk gebouw op de Zuidas te realiseren.

Eerste termijn

De heer **VAN DER REE** noemt het voorliggende een goed kaderstellend stuk. Hij wil graag dat er evenementen kunnen plaatsvinden op de Zuidas. Hij vraagt zich af in hoeverre daar nu reeds in welstandscriteria rekening mee moet worden gehouden. Zijn tweede vraag heeft betrekking op de tekst op bladzijde 13 (rechterkolom): "Geen ongepaste associaties". Hij wil weten wat daarmee bedoeld wordt. Op bladzijde 16 staat iets over illuminatie die moet aansluiten op de rest van de stad. Hij vraagt zich af waarom zo'n specifiek gebied moet aansluiten op de rest van de stad en waarom hier qua illuminatie niet iets nieuws kan. De VVD is voorstander van goede buitenruimten bij woningen. Als hij bladzijde 16 (op drie na laatste bullit) leest, dan zou dat kunnen betekenen dat uitkragende balkons niet mogelijk zijn. Hij hoort daar graag meer over. Op bladzijde 27 staat iets over reclame-uitingen. Hij vraagt zich af of als men er eens grootser wil uitpakken, middels bijvoorbeeld een groot scherm, dat dan kan binnen de huidige criteria. Tot slot wijst hij op de twee punten die zijn blijven liggen en die aangedragen zijn door omwonenden, namelijk criteria 'redelijke eisen van welstand' die zouden ontbreken en de glasmarkering voor vogels. Wethouder Van Poelgeest heeft gezegd die punten mee te nemen, misschien dat deze er nog nader op in kan gaan?

De heer **VAN BUUREN** ziet op het kaartje op pagina 25 dat het Beatrixpark, dat doorgetrokken zou worden naar de zuidkant, aldaar volgebouwd lijkt. Verder wil hij weten

wat er wordt bedoeld met het tijdloze materiaalgebruik.

De heer **MULDER** wil weten hoe de wethouder als fungerend politicus tegen de presentaties aankijkt. Er wordt nu een stukje Amsterdam toegevoegd aan de stad. Hij wil weten wat volgens de wethouder zo typisch Amsterdams is aan de voorliggende welstandscriteria.

Ingaand op de vraag wat Amsterdams is aan de Zuidas, vraagt mevrouw **VAN DOORNINCK** of de heer Mulder denkt dat toen de negentiende-eeuwse wijken werden gebouwd men dat criterium ook hanteerde? Is het eerder niet zo dat Amsterdam zich langzamerhand gevormd heeft? Moet de stad niet gewoon de gelegenheid gegeven worden om te groeien in haar eigenheid?

De heer **MULDER** antwoordt dat hij het helemaal eens is met dat laatste. Men moet Amsterdam inderdaad laten groeien in zijn eigenheid. Hij vindt wel dat Berlage iets toegevoegd heeft aan wat toen al deel uitmaakte van de stad, waardoor de stedenbouw mooi in elkaar overloopt als je van het Centraal Station naar de Zuidas fietst. Als je dan op de Zuidas komt, zegt hij daar niet per se een Amsterdams gevoel bij te krijgen.

Mevrouw **VAN DOORNINCK** vraagt vervolgens of de heer Mulder dat gevoel bij het Oostelijk Havengebied wel heeft.

Dat gevoel zegt de heer **MULDER** daar wel te hebben. Op IJburg is dat gevoel weer minder. Hij vindt in ieder geval dat de wethouder een opvatting zou moeten hebben over wat Amsterdams is.

De heer **BLOMMERS** vraagt de heer Mulder of diens opvatting over wat Amsterdams is te maken heeft met bevaarbaar water.

De heer **MULDER** begrijpt de vraag, zeker vanuit het perspectief van de heer Blommers en zijn moties.

Naast de constatering dat bevaarbaar water niet thuishoort in de discussie over welstand, is de vraag van de heer **VAN DER REE** aan de heer Mulder of deze vindt dat politici gaan over de vraag wat mooi en lelijk is.

De heer **MULDER** antwoordt dat hij dat inderdaad vindt en verwijst naar de PvdA-nota "Mooi Amsterdam". Raadsleden worden volgens hem door burgers, maar ook door de welstandscommissie, aangesproken op het feit dat de raad in de welstandsnota vaststelt wat esthetisch mooi is. Welstandscriteria worden in ieder geval niet opgesteld, omdat men een lelijke stad wil. Hij vindt het dus een publieke taak, omdat stedelijke samenhang iets is dat publiek geregeld moet worden, omdat er in elke microbeslissing externe effecten zitten. Men kan dat nooit als optelsom van nutmaximaliserende individuen bereiken.

Ingaande op het vraagstuk van de al dan niet gesloten binnentuinen, merkt hij op dat dat te maken heeft met de manier waarop men naar dat gebied kijkt. Hij meent dat strokenbouw meer iets is van Van Eesteren. Daartegenover staat de geslotenheid van Berlage. Van de desbetreffende passage in de nota hoort hij graag van de wethouder hoe dat gelezen moet worden. Tot slot wijst hij erop dat ten aanzien van de RAI gesproken

wordt van een tweezijdige oriëntatie. Hij krijgt daar graag een toelichting op.

Mevrouw **VAN DOORNINCK** heeft een vraag naar aanleiding van de nota van beantwoording, waarin wordt gesteld dat er in de welstandsnota meer aandacht aan groen zal worden besteed. Zij hoort graag wat dat inhoudt. Als zij in de diverse discussies hoort waar de welstandsnota over gaat, vraagt zij zich af op welke punten de Welstandsnota Zuidas ingaat op groen. Zij is voorts ook benieuwd naar die 'ongepaste associaties'.

Mevrouw **VAN GENNE** geeft aan dat haar fractie blij is met de duurzame ambities voor de Zuidas, zoals de groene daken en de biodiversiteit. Men mist echter specifieke wensen op het gebied van duurzame energieopwekking. Amsterdam heeft een reusachtige taak om de CO2-doelstellingen te behalen en bedrijven spelen daarbij een grote rol. De fractie denkt dat zonnecellen qua rentabiliteit en de toepasbaarheid op gebouwen de toekomst hebben. Daarom is de fractie van plan een amendement in te dienen waarin zonnecellen expliciet vermeld staan. Daarnaast mist de fractie de bescherming van vogels in de nota. Glasconstructies kunnen gevaarlijk zijn voor vogels, hetgeen bestreden kan worden door op de juiste plek de juiste glasmarkering aan te brengen. Daarom een tweede motie om de Zuidas vogelvriendelijk te maken.

Wethouder **VAN POELGEEST** wil weten wat mevrouw Van Genne voorstelt ten aanzien van zonnecellen in het kader van welstand.

Mevrouw **VAN GENNE** is van mening dat het wenselijk is dat het specifiek genoemd wordt.

De heer **VAN DER REE** geeft aan dat ook zijn fractie zonnecellen wil, maar dat de manier waarop mevrouw Van Genne dat nu in de nota aangebracht wil zien niet mogelijk is. Hij denkt dat het goed is als de PvdD in haar amendement aangeeft dat er voor gezorgd moet worden dat zonnecellen mogelijk worden.

De heer **VAN DROOGE** dankt voor het uitvoerige stuk en zegt er veel in te herkennen van eerdere discussies over de Zuidas. Hij is buitengewoon gelukkig dat bevestigd wordt dat de Irenegracht bevaarbaar moet zijn. Bevaarbaar water is volgens hem een van de kwaliteiten van deze stad. Hij denkt ook dat de menging van functies heel Amsterdams is. Hij is ook blij dat de Boeigracht nu gedomineerd zal worden door bomen en een breed karakter zal hebben. Het enige wat hij mist heeft te maken met hetgeen in het verleden opgemerkt is over de windgevoeligheid van grote gebouwen, waarvan gezegd werd dat uitkragingen enorm helpen als middel om de windgevoeligheid op het maaiveld te bestrijden.

Wethouder **VAN POELGEEST** constateert dat de verleiding heel groot is om een heel verhaal te beginnen over stedenbouw op de Zuidas, omdat een welzijnsnota niet losstaat van de context van het betrokken stuk stad. Hij wil zich in zijn beantwoording beperken tot de dingen die met welstand te maken hebben. Misschien dat het wel goed is om op een ander moment de discussie over de stedenbouw met elkaar te voeren. Hij zegt daarbij te denken dat als de stad met het Rijk tot besluitvorming komt rond het dok, dat een natuurlijk moment is om nog eens naar die visie Zuidas te kijken.

Ingaande op de vraag wat nu zo typisch Amsterdams is aan de Zuidas, merkt hij

allereerst op dat een dergelijke vraag naar identiteit moeilijk te beantwoorden is, omdat de identiteit van een stad verschuift in de loop van de tijd. Wat hij typisch Amsterdams vindt zijn de mensen. Hij vindt dat als daar een mooi stuk stad gemaakt wordt in de buurt van een groot OV-station het de mensen zijn en niet de gebouwen die de stad maken. Hij vindt dat men er in de stedenbouw altijd vanuit moet blijven gaan dat het uiteindelijk om mensen gaat.

Mevrouw **ALBERTS** wil weten of de wethouder dan ook normen gaat opnemen over welke mensen dan typisch bij Amsterdam horen en welke niet.

Wethouder **VAN POELGEEST** antwoordt dat dat de valkuil van deze discussie is en dat dat zeker niet de bedoeling is. Het gaat om een veelheid en diversiteit aan mensen. In de discussie over stedenbouw komt men daardoor wel gauw uit op de kwaliteit van openbare gebieden, het gevecht bieden tot ontmoeting, functiemenging waardoor er allerlei typen mensen door elkaar heen lopen. Misschien typisch Amsterdams, maar in ieder geval goede stedenbouw.

Over evenementen meldt hij dat speciale voorzieningen niet vergunningplichtig zijn. 'Ongepaste associaties' heeft te maken met het feit dat vorm en functie zich goed tot elkaar moeten verhouden. Het uiterlijk van een gebouw moet grofweg reeds een indicatie inhouden voor wat er binnen plaatsvindt.

De heer **VAN DER REE** begrijpt nu wat de wethouder bedoelt met 'ongewenste associaties', maar dan denkt hij meteen aan een gebouw van Rem Koolhaas dat eventueel op de Zuidas zou kunnen komen. Dat is een architect die buiten alle kaders denkt en juist vorm en functie van elkaar scheidt. Als het dus betekent dat daarom zo'n beroemde architect niet kan bouwen op de Zuidas, dan zou hij dat wel erg jammer vinden.

De heer **MULDER** zegt blij te zijn met deze invulling van 'ongewenste associaties'. Het roept bij hem wel de opmerking op dat in combinatie met een ander algemeen principe, namelijk dat de architectonische middelen voldoende beheerst worden ingezet, men daarmee een conservatief welstandsbeleid creëert.

Wethouder **VAN POELGEEST** antwoordt dat de "overdreven suikertaarten" niet tot de Amsterdamse traditie behoren. Het door de heer Mulder zo geroemde plan Zuid wordt toch gekenmerkt door een zekere strakheid en soberheid. Of men dat conservatief moet noemen weet hij niet, maar het zijn in ieder geval geen suikertaarten.

Over de buitenruimte merkt hij op dat het nu zo geregeld is dat uitkragingen bovengronds zijn toegestaan, maar dan wel tien meter boven de plint. Bij de reclame-uitingen wordt aangesloten bij het stadsdeelbeleid. Het lijkt hem goed om de glasmarkeringen op de gewenste manier te regelen. Als dat nog niet in de nota stond, dan moet dat er alsnog in opgenomen worden. De redelijke eisen van welstand gelden volgens hem per definitie. Hij neemt aan dat dat reeds in de nota wordt gesteld. Het kaartje van de zuidkant van het Beatrixpark klopt niet helemaal.

Over de gesloten binnentuinen en de vraag wat men daarmee wil, merkt hij op dat het gaat om een gebied met een hele hoge dichtheid, het dubbele van De Pijp. Dat leidt door die opgave al gauw tot gesloten bouwblokken of hele grote solitaire gebouwen, juist omdat men met het raamwerk de publieke ruimte heeft zeker gesteld. Het openbaar toegankelijk maken van binnentuinen brengt allerlei beheersproblemen met zich mee. Dichtheid in combinatie met het grit dicteren en bepalen heel veel.

De tweezijdige oriëntatie van de RAI heeft te maken met het idee om de RAI ook toegang te geven naar het park. Via de welstandsnota kan niet geregeld worden dat iedereen zonnecellen op zijn dak moet plaatsen. Het amendement zou wel kunnen aandringen op een zekere ruimhartigheid bij het toestaan ervan.

Hij denkt dat de heer Van Drooge een punt heeft ten aanzien van de windgevoeligheid, die door uitkragingen verholpen kan worden. Hij neemt aan dat het ergens wel zo zal zijn opgeschreven.

De **ONDERSTEUNEND AMBTENAAR** wijst erop dat evenementen over het algemeen niet bouwvergunningplichtig zijn en over het algemeen daarom niet langs 'welstand' hoeven. Wel zijn die evenementen vergunningplichtig waar het geluid betreft.

Ten aanzien van de redelijke eisen van welstand wijst zij erop dat in de nota Schoonheid van Amsterdam Digitaal een excessenregeling is opgenomen. Zij stelt voor om een verwijzing naar die excessenregeling op te nemen.

In 4.2 is een artikel opgenomen dat betrekking heeft op weersinvloeden. Zij kan zich voorstellen dat daar specifiek 'wind' wordt benoemd.

De heer **GELDER**, ondersteunend ambtenaar, gaat in op de vraag betreffende het groen en wijst erop dat de straten voorzien zullen worden van bomen. Waar water is zal er in ieder geval aan één zijde sprake zijn van een talud. Verder zijn er de parken, de sportvelden, de daktuinen plus de verwevenheid tussen gebouwen en park, zoals bij het Beethovencluster.

De discussie rond Rem Koolhaas: deze architect weet een soort symbiose te bereiken tussen vorm en functie, maar het is altijd afleesbaar wat het gebouw zou kunnen betekenen, omdat het veelal solitair staande gebouwen zijn. Hij weet het tot een sublimatie in architectuur te maken. Op de Zuidas kan een dergelijke uiterlijke verschijningsvorm wel degelijk gerealiseerd worden.

De **VOORZITTER** constateert dat dit punt een bespreekstuk zal zijn in de raadsvergadering.

29

Uitvoeringsbesluit Fred Roeskestaat. Nr. BD2011-011818

De heer **VAN DROOGE** herinnert eraan dat hij destijds bij de bespreking van dit onderwerp het probleem van het fietsparkeren aan de orde heeft gesteld. Hij heeft toen een mogelijke oplossing gegeven, maar de wethouder heeft daarvan in zijn beantwoording aangegeven dat het te kostbaar zou zijn. Zijn zorg is dat het probleem daarmee niet is opgelost. Uitgangspunt is dat het fietsparkeren liever niet op straat gebeurt, zij het dat het voorlopig wel is toegestaan. Het probleem behoeft dus nog steeds een oplossing.

De heer **SCHIMMELPENNINK** herinnert eraan dat de verschillende mogelijkheden besproken zijn en dat de conclusie was dat het om financiële redenen niet mogelijk is. Hij wijst erop dat er al veel parkeergarages in de stad zijn afgebroken en dat bij huizenblokken parkeergarages voor een aanzienlijk deel leeg staan. Hij zegt het vreemd te vinden dat deze voor de school belangrijke functie niet gefaciliteerd kan worden. Hij is van mening dat er een goede oplossing te vinden zou moeten zijn.